

GİRİŞ VE TERMİNOLOJİ

Yalçın AKBULUT
Muhammet Bora UZUNER

Tıbbın anahtarı olan anatomi bilinen en eski tıp bilimlerinden birisidir. Tıp, Diş, Veteriner ve Sağlık Bilimleri Fakülteleri ile Sağlık Meslek Yüksekokullarında sağlık eğitiminin temelini anatomi dersi oluşturur. Anatomi, vücudunun şeklini ve yapısını, vücudu meydana getiren sistemleri ve organları, aynı zamanda bu sistem ile organların arasındaki ilişkiyi inceleyen oldukça kapsamlı bir bilim dalıdır. Anatomi terimi, Yunancada “**anatemnin**” kelimesinden türemiş olup, **ana** (çıkarmak, ayırışmak) ve **temnin/tome** (kesmek, parçalarına ayırmak) kelimelerinden türetilmiştir.

Anatomi alanındaki ilk yazılı kayıtların M.Ö. 5. yüzyılda yaşamış olan ve aynı zamanda tıp bilimine yapmış olduğu büyük katkılardan dolayı tıbbın babası olarak kabul edilen Hippocrates ile başladığı kabul edilir. İlk defa “**anatomia**” kelimesi Aristoteles’in eserlerinde yer almıştır. Herophilos ise kadavra ve canlı insan üzerinde ilk kez anatomik çalışmalar yapan ilk gerçek anatomist olarak kabul edilir. M.S. 1 yüz yıllarda yaşamış olan Rufus tıp terimlerini listeler ve Tıbbi terminoloji'nin oluşumuna büyük katkı sağlar. M.S. 2 yüzyılda ise Galenos Anatomik Prosedür adlı eseri ile osteoloji, myoloji, arthroloji ve angioloji ile ilgili bilgileri yazılı olarak ele almıştır. Avrupalılara tarafından Avicenna olarak bilinen İbn-i Sina ‘el-Kanun fi’-Tıp (Tıp Kanunu) adlı kitabı ile anatomik terimleri ve hastalıkları tanımlamıştır. İbn-i Nefis ise çok sayıda otopsi yapmış ve insan dolaşım sistemini en doğru şekilde tanımlayan ilk bilim insanı olmuştur. Dünyaca ünlü İtalyan hezarfen, Leonardo da Vinci ise kas, kemik, organ resimleri çizerek anatomiye katkıda bulunan büyük bir anatomisttir. Anatomi'nin babası olarak gösterilen Andreas Vesalius'un, “De Humani Corporis Fabrica libri septum (İnsan vücudunun yapısı üzerine yedi kitap)” adlı eseri Avrupa’da uzun süre ders kitabı olarak okutulmuş olup, bilgileri ile kendisinden sonraki anatomistlere ışık tutmuştur (1-3).

- b. **Karın boşluğu (Cavitas abdominalis):** Bu boşluğumuzda ise mide, barsaklar, karaciğer, safra kesesi ile böbrek pankreas ve dalak yer alır.
- c. **Pelvis boşluğu (Cavitas pelvis):** İç genital organlarımızın yanı sıra mesane ile son barsak bölümümüz olan rectum da burada konumlanmıştır (1-4).

KAYNAKLAR

1. Yıldırım, M. (2013). *Resimli İnsan Anatomisi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi
2. Ergun, K.M, Hayran, M. (2014). *Anatomi*. Ankara: MN Medikal Nobel Tıp Kitabevi
3. Arifoğlu, Y. (2019). *Her Yönüyle Anatomi*. (2.Baskı), İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri
4. Büyükmumcu, M. (2019). *Sistemik Anatomi*. (4. Baskı), Konya: Nobel Tıp Kitabevleri, Atlas Yayınevi
5. Mesut, R. Çıkmaz, S. (2014). *Tıbbi Terminoloji*, (2.Baskı), İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri